Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 694763
Zaaknummer: 831551

Houten, 7 mei 2024

Onderwerp: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) 2024

Beslispunten:

1. Te besluiten tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom overeenkomstig bijgaand Wijzigingsbesluit.

2. Op grond van artikel 1, vierde en vijfde lid Wet gemeenschappelijke regelingen, toestemming te verlenen aan het college en de burgemeester om eveneens te besluiten tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom overeenkomstig bijgaand Wijzigingsbesluit.

Samenvatting

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De huidige Gemeenschappelijke Regeling WIL (hierna: GR WIL) moet hierop worden aangepast. Een aantal wijzigingen heeft een directe werking. Dit betekent dat daar waar de huidige GR WIL in strijd is met de gewijzigde Wgr, de Wgr voorgaat. Voor de overige wijzigingen geldt een overgangstermijn van twee jaar, wat betekent dat de GR WIL voor 1 juli 2024 moet zijn aangepast. Concreet gaat het om wijzigingen in de termijn voor het indienen van een zienswijze op de begroting, actieve informatieplicht, burgerparticipatie, uitbreiding van de zienswijzeprocedure, gevolgen van uittreding en een evaluatiebepaling.

Aanleiding

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden. Daartoe zijn enkele wijzigingen in de Wgr opgenomen. Een aantal wijzigingen heeft directe werking, dit betekent dat daar waar de huidige regeling in strijd is met de gewijzigde Wgr, de Wgr voorgaat. Voor de overige wijzigingen geldt een overgangstermijn van twee jaar, wat betekent dat de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (hierna: GR WIL) voor 1 juli 2024 moet zijn aangepast.

Beoogd effect

De GR WIL wordt aangepast aan gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten per beslispunt

1.1. Met de voorgestelde wijzigingen voldoet de GR WIL aan de eisen die de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen stelt. Dit wordt onderstaand nader toegelicht.

WIL is een zogenaamde ‘gemengde’ regeling, ingesteld door zowel de raden, de colleges als de burgemeesters. Op grond hiervan zijn er een aantal wetswijzigingen die voor WIL geen betekenis hebben. Deze worden hier verder niet besproken.
Daarnaast zijn er wijzigingen die:

- géén afweging vergen, maar wel in de GR WIL verwerkt moeten worden;
- wel van betekenis zijn, maar géén afweging vergen en ook niet in de GR WIL verwerkt hoeven worden;
- een afweging vergen en in de GR WIL verwerkt moeten worden. Bij het opstellen van het concept wijzigingsbesluit is uitgegaan van hoe de GR WIL werkt en de gedachten daarachter. Er zijn geen bijzondere wijzigingen aangebracht.

Wijzigingen die géén afweging vergen, maar wel in de GR WIL verwerkt moet worden:

- de wijzigingen in de planning- en control-cyclus (de artikelen 34, 34b en 35 van de Wgr zijn aangepast).

694763

Wijzigingen die géén afweging vergen en ook niet in de GR WIL verwerkt hoeven worden:

- de gewijzigde bevoegdheden van de gemeentelijke rekenkamer (artikel 184 lid 3 Gemeentewet: er mag nu onderzoek worden gedaan naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur als zodanig);
- de regionale raadsadviescommissie: een nieuw instrument om de invloed van gemeenteraden te vergroten. Artikel 24a Wgr maakt het mogelijk om een dergelijke commissie in te stellen. Hierover hoeft niets in de regeling zelf te worden vastgelegd.

Wijzigingen die een afweging vergen en in de GR verwerkt moeten worden:

- hoe invulling wordt gegeven aan de **actieve informatieplicht**. Zie hiertoe artikel 24a van het concept en de toelichting hierop;
- afspraken over **burgerparticipatie**: de wijze waarop ingezetenen én belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Zie artikel 24b van het concept. Deze aanpassing is besproken met de cliëntenraad van WIL en heeft hun akkoord.
- uitbreiding van de **zienswijzeprocedure**: verplichte afweging in de regeling of, en zo ja met betrekking tot welke onderwerpen, hier gebruik van wordt gemaakt. Naast de verplichte zienswijzeprocedure in relatie tot de begroting vraagt WIL ook zienswijzen op bij de kaderbrief en bij de strategische visie. Dit staat al in de huidige GR WIL (artikel 25, lid 3) en blijft zo. Het artikellid behoeft geen verdere aanpassing.
- de gevolgen van **uittreding** moeten in de regeling worden opgenomen. Zie artikel 39 van het concept. De bestaande regeling is uitgebreid met tekst die algemeen geaccepteerd is als het over het vaststellen van de financiële gevolgen van een uittreding gaat. De tekst geeft maxima aan voor een deelnemer die wenst uit te treden, maar laat ook voldoende ruimte om de uittreedsom over een korter aantal jaren vast te stellen als uit berekeningen blijkt dat de desintegratiekosten dat toelaten (bij de uittreding van Vianen in 2019 was een uittreedsom berekend over drie jaar voldoende);
- het verplicht opnemen van een **evaluatiebepaling** in de regeling. Zie artikel 46 van het concept. WIL stelt voor te kiezen voor een termijn van zes jaar, waarbij de eerste evaluatie in 2029 is gezet. Dit omdat de GR WIL vorig jaar nog aangepast is aan de ontwikkelingen met de lokale werkteams. Daarnaast is de bepaling ruim gehouden, in die zin dat een evaluatie altijd eerder kan worden uitgevoerd als dat gewenst wordt geacht.

Technische aanpassingen:

- Het voorstel is de tekst van de aanhef van de gemeenschappelijke regeling te wijzigen, omdat de tekst nog dateerde van de start van WIL in 2013 en voor de lezer van nu de nodige onduidelijkheid geeft of kan geven. Het gedeelte onder ‘overwegende’ is verwijderd zonder daar nieuwe tekst voor in de plaats te zetten, omdat dit kopje geen verplicht onderdeel is van een regeling.
- In de huidige GR WIL staat dat het algemeen bestuur de kaderbrief naar de raden toestuurt. In de wet is evenwel bepaald dat dit door het dagelijks bestuur moet worden gedaan.
- In de huidige GR WIL staat nog steeds dat elke verandering van de regeling naar gedeputeerde staten verstuurd moet worden. Maar door een ingezette digitaliseringsslag is dat niet meer nodig. Landelijk wordt nu gewerkt met een GR-register, waar alle informatie over iedere GR te vinden is.

2.1. Zonder toestemming van de raad mogen het college en de burgemeester de gemeenschappelijke regeling niet wijzigen.

Op grond van artikel 1, lid 4 Wgr dient de gemeenteraad toestemming te geven voor de wijziging van een GR. Omdat er bij de GR WIL ook raadsbevoegdheden worden overgedragen moet de raad zich in dit geval zowel een inhoudelijk oordeel vormen over het wijzigingsbesluit als toestemming geven aan het college en de burgemeester.

2.2. Het recht of het algemeen belang verzet zich niet tegen de wijziging

De raad kan de toestemming op grond van artikel 1, lid 4 Wgr alleen weigeren op grond van strijd met het recht of het algemeen belang. Van geen van beide is sprake.

Kanttekeningen

N.v.t.

Participatie

Het voorstel is besproken met de juristen. Daarnaast is het besproken met de cliëntenraad WIL.

Financiën en formatie

Met deze wijziging van de GR WIL zijn geen directe extra kosten gemoeid.

Communicatie

Na besluitvorming zal de gewijzigde gemeenschappelijke regeling door de gemeente Nieuwegein bekend worden gemaakt in het door het gemeentebestuur uitgegeven gemeenteblad (artikel 26 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel II, lid 3 van het hierbij voorliggende wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom).

Voortgang

Het besluitvormingsproces in de gemeenten verloopt in de volgende stappen:

- Elk college en elke burgemeester van de gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik en Nieuwegein vormt zich een oordeel over het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling en besluit de raad toestemming te vragen om te mogen instemmen met dit voorstel.
- Elke raad van de vier gemeenten vormt zich een oordeel over het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling en neemt ook een besluit over de verzoeken van college en burgemeester om toestemming.
- Na verkregen toestemming van de raden besluiten de colleges en burgemeesters tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom.
- Na besluitvorming in de vier gemeenten zal het AB van WIL vaststellen of de vereiste meerderheid behaald is (er worden geen artikelen gewijzigd waarvoor unanimiteit gevraagd wordt).
- Daarna verzorgt het college van de gemeente Nieuwegein de bekendmaking van de wijziging in het Gemeenteblad (de gemeente Nieuwegein doet dit ook namens Houten)

Evaluatie

De GR-wijziging wordt om de zes jaar of zoveel eerder als gewenst geëvalueerd. De eerste evaluatie staat gepland voor 2029.

Houten, 7 mei 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

Loco-secretaris,	de burgemeester,
A. J. ter Horst	G.P. Isabella

Bijlagen

Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief WIL met voorstel tot wijziging Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom 2024 met bijlagen:
Bijlage 1.1 - Voorstel wijzigingsbesluit GR WIL
Bijlage 1.2 - Toelichting bij wijzigingsbesluit GR WIL
Bijlage 1.3 - Was Wordt tabel
Bijlage 1.4 - Procedure wijzigingsbesluit
Bijlage 1.5 - Geconsolideerde tekst GR WIL 2024

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 694763

Onderwerp
Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) 2024

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 7 mei 2024 gelezen en besluit:

1. Te besluiten tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom overeenkomstig bijgaand Wijzigingsbesluit.

2. Op grond van artikel 1, vierde en vijfde lid Wet gemeenschappelijke regelingen, toestemming te verlenen aan het college en de burgemeester om eveneens te besluiten tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom overeenkomstig bijgaand Wijzigingsbesluit.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 18 juni 2024.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,

C.M.S. Visser

de voorzitter,

G.P. Isabella